

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ανάγκη ενεργοποίησης Κράτους, Δήμων, Περιφερειών και Ιδιωτών, για τη σωτηρία και ανάδειξη της βιομηχανικής κληρονομιάς.
Οι στόχοι του Πανελληνίου Συνεδρίου «Τα Κάστρα της Βιομηχανίας»

Η ανάγκη καταγραφής, διάσωσης και «επανάταξης» στον κοινωνικό ιστό, βιομηχανικών εγκαταστάσεων και συγκροτημάτων ιστορικής και αρχιτεκτονικής αξίας που έχουν εγκαταλειφθεί στη φθορά του χρόνου, τονίστηκε στη διάρκεια διαδικτυακής εκδήλωσης – και συνέντευξης τύπου, για την παρουσίαση των στόχων του Πανελληνίου Συνεδρίου που προετοιμάζει το **ΤΕΕ/ΤΚΜ** για να πραγματοποιηθεί την άνοιξη του 2022, με θέμα: «Τα Κάστρα της Βιομηχανίας – Επανάταξη και Αξιοποίηση».

«Για τους μηχανικούς, η επανάχρηση ιστορικών κτιρίων αποτελεί εγχείρημα ιδιαίτερος απαιτητικό, αλλά και συναρπαστικό», τόνισε ο **Πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ κ. Γιώργος Τσακούμης**, αναφερόμενος στους στόχους της διοργάνωσης του συνεδρίου. «Αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση σε πολλά επίπεδα, καθώς απασχολούν οι μέθοδοι εφαρμογής της επανάχρησης, δομοστατικές ιδιαιτερότητες, μορφολογικές ιδιαιτερότητες και ο τρόπος με τον οποίο η πρόταση επανάχρησης θα τις διαχειριστεί. Κομβικό σημείο αποτελεί ο προσδιορισμός της καταλληλότερης χρήσης για το προς επανάχρηση βιομηχανικό κτίριο. Η νέα χρήση θα αποτελέσει το καταλυτικό στοιχείο, καθώς είναι αυτή που θα δώσει νέα ζωή στο κέλυφος και στον περιβάλλοντα χώρο του κτιρίου. Είναι αυτή που θα επαναπροσδιορίσει τη σχέση του με την ευρύτερη περιοχή, την πόλη και τους κατοίκους της.»

Ο **κ. Τσακούμης** πρόσθεσε ότι ο τρόπος διαχείρισης του εν λόγω κτιριακού αυτού αποθέματος «αποτελεί εξαιρετικά σημαντικό και σύνθετο θέμα με ποικίλες προεκτάσεις, κοινωνικές, οικονομικές, αρχιτεκτονικές και περιβαλλοντικές, που απασχολεί πλήθος εμπλεκομένων μερών, κρατικούς φορείς, τοπικές αυτοδιοικήσεις, ιδιοκτήτες, κοινωνικές ομάδες και επενδυτές, ενώ διάφορα προβλήματα όπως ο διαμοιρασμός αρμοδιοτήτων σε διαφορετικούς φορείς, δυσχεραίνουν την επιτυχή έκβαση της διαδικασίας. Ως αποτέλεσμα, πολλά βιομηχανικά συγκροτήματα παραμένουν ανενεργά έχοντας υποστεί σημαντικές φθορές, βλάβες ή καταστροφικές επεμβάσεις, με κίνδυνο αυτό το σημαντικό κομμάτι της ιστορίας των πόλεων να απαξιωθεί πλήρως και να χαθεί για πάντα.»

Εξέφρασε δε την άποψη πως «το Υπουργείο Πολιτισμού πρέπει να αντιληφθεί την ευθύνη του για αυτά τα κτήρια, προωθώντας μεταξύ άλλων και τη δημιουργία ενός μητρώου αντιστοιχού με το αρχαιολογικό κτηματολόγιο».

Ο **Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου και Πρόεδρος της Μόνιμης Επιτροπής Αρχιτεκτονικών Θεμάτων του ΤΕΕ/ΤΚΜ κ. Πρόδρομος Νικηφορίδης**, μεταξύ άλλων τόνισε τα εξής: «Η αποκατάσταση, αξιοποίηση και ένταξη στη ζωή των πόλεων μεγάλων και μικρών βιομηχανικών συγκροτημάτων και κτιρίων έχει αποδώσει στις πόλεις εξαιρετικούς χώρους ζωής. Στη Θεσσαλονίκη δυστυχώς δεν είναι πολλά, Ο ΜΥΛΟΣ την δεκαετία του 90 υπήρξε ότι πιο πρωτοπόρο δημιουργήσε η ιδιωτική πρωτοβουλία. Υπήρξαν και άλλες πολύ μικρότερες αποκαταστάσεις με τελευταία αυτή του Ισλαχανέ που ενσωμάτωσε στη ζωή της πόλης ένα εξαιρετικό κτίριο σε μία δύσκολη και ταυτόχρονα εξαιρετική περιοχή.

Φανταστείτε τη Σχολή Καλών Τεχνών στην ΥΦΑΝΕΤ, η καλύτερη επιλογή για τη Σχολή, ανοιχτοί χώροι, σωστός φωτισμός, η καλύτερη επιλογή για το κτίριο. Φανταστείτε το Μουσείο

Ολοκαυτώματος στο Αλλατίνι ή στο ΦΙΞ. Σε κτίρια με συσσωρευμένη μνήμη, σε κτίρια που κουβαλάνε ευτυχία και δυστυχία, σε κτίρια που το κέλυφος διαμορφώνει ήδη την ατμόσφαιρα που απαιτεί ένας τέτοιος χώρος. Χτες έβλεπα ένα χάρτη της Θεσσαλονίκης και διαπίστωσα ότι εκτός από τα μνημεία, τα κτίρια της Θεσσαλονίκης που χτίστηκαν πριν από το 1917 με το ζόρι ξεπερνούν τα 10. Αυτό είναι δραματικό για μία ιστορική πόλη.»

Ο ίδιος τόνισε πως το συνέδριο προγραμματίζεται να διεξαχθεί τον Απρίλιο του 2022, με την ελπίδα πως τότε θα επικρατούν οι καλύτερες δυνατές συνθήκες όσον αφορά στην εξέλιξη της πανδημίας, ενώ εκτός του κυρίως κορμού του συνεδρίου προβλέπεται ο σχεδιασμός σειράς δράσεων και εκδηλώσεων, όπως η έκθεση υλοποιημένων μελετών, όπου θα αναδειχθούν όλα τα καλά παραδείγματα και θα δώσουν κίνητρα στους εμπλεκόμενους φορείς να δράσουν. Ευχαρίστησε ιδιαίτερα δε τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου που έχει συγκροτηθεί υπό την Προεδρία του Ομότιμου Καθηγητή του ΑΠΘ κ. Μιχάλη Νομικού, ενώ σημείωσε πως ήδη έχουν παραληφθεί οι πρώτες περιλήψεις ανακοινώσεων, από επιστήμονες που εκδηλώνουν ενδιαφέρον για ενεργό συμμετοχή στο συνέδριο.

«Η Άνοιξη του 2022 θέλουμε να είναι η Άνοιξη των Κάστρων της Βιομηχανίας», κατέληξε ο **κ. Νικηφορίδης**.

«Κατά την γνώμη μου σκοπός αυτής της συζήτησης δεν είναι να ξαναθυμίσουμε τα πεπραγμένα της τριακονταετούς και πλέον προσπάθειας για την διάσωση της παραδοσιακής τεχνολογίας και της βιομηχανικής κληρονομιάς στον τόπο μας» σημείωσε μεταξύ άλλων, η **Αρχαιολόγος και μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου κ. Ασπασία Λούβη**. «Υπήρξαν όντως πολλές και μερικές από αυτές επιτυχημένες. Πιστεύω όμως, ότι η συζήτηση μας θα είναι εποικοδομητική εάν επικεντρωθούμε στο τί δεν έχει γίνει και - πολύ περισσότερο - τί έχει γίνει με λάθος τρόπο. Πιστεύω ότι λάθος είναι το θεσμικό πλαίσιο της προστασίας των βιομηχανικών κτιρίων στην Ελλάδα. Σημαντικά βιομηχανικά κτήρια όπως το Γκάζι στην Αθήνα ή το ΦΙΞ και το Αλλατίνι στη Θεσσαλονίκη θα πρέπει να ενταχθούν σε ένα διαφορετικό θεσμικό πλαίσιο, που θα εξασφαλίζει, όχι μόνο την αποκατάστασή τους, αλλά και τη βιωσιμότητά τους στη συνέχεια. Τα κτήρια όσο δεν λειτουργούν, περιέρχονται σε νέα μορφή μαρasmus και απλά έχουν πεταχτεί κάποια χρήματα για να πάρουν μορφή. Κτίρια όπως αυτά πρέπει να μπουν σε έναν θεσμικό πλαίσιο, που θα λέει ότι αυτές οι τεράστιες περιοχές θα μπορούσαν να κρατήσουν ένα τμήμα τους διατηρητέο και το υπόλοιπο να δίνεται η δυνατότητα στον ιδιοκτήτη/επενδυτή να το αξιοποιήσει.»

Αναφερόμενη στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο, σημείωσε χαρακτηριστικά πως ο αρχαιολογικός νόμος του 2002 λειτουργεί έως και καταστροφικά για την βιομηχανική κληρονομιά: «Για παράδειγμα, δεν υπάρχει στον αρχαιολογικό νόμο κάποια διαφοροποίηση ανάμεσα στη διατήρηση της Ακρόπολης των Αθηνών και του διατηρητέου του ΦΙΞ στη Θεσσαλονίκη. Το Υπουργείο Πολιτισμού να πιεστεί να θεσπίσει ειδικούς όρους για τη συντήρηση των βιομηχανικών κτηρίων, κάτι για το οποίο θα μπορούσε να λειτουργήσει ως μοχλός συνεργασίας και πίεσης και το συνέδριο του ΤΕΕ/ΤΚΜ».

Η **Ομότιμη Καθηγήτρια του ΕΜΠ και μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής, κ. Ελένη Μαϊστρου** αναφέρθηκε ιδιαίτερα στην αδυναμία της Πολιτείας όλα αυτά τα χρόνια να εξασφαλίσει την απαραίτητη στήριξη στους ιδιοκτήτες ιστορικών κτιρίων, -στα οποία συγκαταλέγονται και τα βιομηχανικά: «Αυτό οδήγησε πρόσφατα στην έκδοση μιας νομοθετικής διάταξης για κατεδάφιση με συνοπτικές διαδικασίες των ερειπωμένων παλαιών κτιρίων. Και δυστυχώς στη θέση αυτή βρίσκονται και ορισμένα αξιόλογα βιομηχανικά κτίρια.»

Η ίδια, αναφέρθηκε στο πρόγραμμα "Διατηρώ" περί ανακαίνισης και διάσωσης ιδιωτικών ετοιμόρροπων και διατηρητέων κτηρίων: «Η πρόθεση ένταξης του προγράμματος στο Ταμείο Ανάκαμψης δυστυχώς εγκαταλείφθηκε και δεν υποστηρίχθηκε. Γίνεται τώρα προσπάθεια να ενταχθεί στο ΕΣΠΑ, αλλά με μια σημαντική διαφορά. Αν ήταν στο Ταμείο Ανάκαμψης θα υπήρχε η δυνατότητα τα χρήματα που δίνονται να χρησιμοποιηθούν για το συνολικό κέλυφος του κτηρίου, αν τελικά ενταχθεί στο ΕΣΠΑ - κάτι που ακόμα δεν είναι σίγουρο - με τα χρήματα που

θα δίνονται θα μπορεί να αποκατασταθεί μόνο το εξωτερικό κέλυφος του κτηρίου και η στέγαση, αλλά όχι το εσωτερικό του». Πρότεινε δε, να διερευνηθεί η δυνατότητα ένταξης της ανάπλασης αυτών των κτιρίων σε προγράμματα των κατά τόπους Περιφερειών.

Επίσης **μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής, η Ιστορικός, Βιομηχανική Αρχαιολόγος και Πρόεδρος του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Επιτροπής για τη Διατήρηση της Βιομηχανικής Κληρονομιάς (ΤΙCCHΙ) κ. Μαρία Μαυροειδή**, μεταξύ άλλων υπογράμμισε: «Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε πόσα είναι αυτά τα κτίρια στη Θεσσαλονίκη ή την υπόλοιπη Ελλάδα, γιατί δεν υπάρχει καταγραφή. Αυτή θα πρέπει να πραγματοποιηθεί, προφανώς σε συνεργασία με τους Δήμους, αλλά και να χρηματοδοτηθεί αναλόγως. Το χειρότερο είναι πως δεν γνωρίζουμε τα επικινδύνως ετοιμόρροπα μεταξύ των εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών κτηρίων. Για να μπορούμε να πούμε πόσα είναι, θα έπρεπε να γίνει πολύ προσεκτική και ισορροπημένη αξιολόγηση. Το πιο εύκολο πράγμα, για να βγάλουμε την ευθύνη από πάνω μας, μην πέσει κάποιο αγκωνάρι, είναι να τα χαρακτηρίζουμε ως ετοιμόρροπα. Γι' αυτό φοβόμαστε ότι με την τροπολογία για τις fast track κατεδαφίσεις θα έχουμε καταστροφές χωρίς ουσιαστική αξιολόγηση.»

Χαιρετισμό στην εκδήλωση απηύθυνε και ο **Πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχανιών Ελλάδος κ. Αθανάσιος Σαββάκης**, υπογραμμίζοντας την υποστήριξη του Συνδέσμου στην πρωτοβουλία του ΤΕΕ/ΤΚΜ, ενώ τόνισε πως το ενδιαφέρον για το Πανελλήνιο Συνέδριο «Τα Κάστρα της Βιομηχανίας» δεν είναι τυπικό, μα ουσιαστικό: «Ο ΣΒΕ, ανέδειξε με τρόπο emphaticό τη βιομηχανική κληρονομιά της Θεσσαλονίκης μέσω του επετειακού κόμβου του, για τον εορτασμό των 100 χρόνων από την ίδρυσή του το 1915. Πιστεύουμε ότι με την αξιοποίηση του ΕΣΠΑ μπορούν να αποκατασταθούν και να αποδοθούν στην πόλη, με χρήσεις που έχει ανάγκη η κοινωνία, ενώ το συνέδριο του ΤΕΕ/ΤΚΜ μπορεί να αποτελέσει παράδειγμα καλής πρακτικής και για άλλες πόλεις να κινηθούν προς αυτή την κατεύθυνση.»

Ολόκληρη την εκδήλωση, που παρακολούθησε πλήθος ενδιαφερομένων, δημοσιογράφων, μηχανικών και επιστημόνων άλλων ειδικοτήτων, μπορεί να δει όποιος επιθυμεί στο youtube και στο εξής link: <https://www.youtube.com/watch?v=njOj9fq75I>

Περισσότερα για τη διαδικασία προετοιμασίας του συνεδρίου, μπορούν να εντοπίσουν οι ενδιαφερόμενοι [ΕΔΩ](#)

Από το Γραφείο Τύπου του ΤΕΕ/ΤΚΜ

Τα Δελτία Τύπου του ΤΕΕ/ΤΚΜ καταχωρούνται στην ιστοσελίδα του, www.tkm.tee.gr, στο link, Οργάνωση Υπηρεσιών/Γραφείο Τύπου